

Plenum

Torsdag 19.1.2023 kl. 16.00—18.55

2.2. Muntlig fråga om statens ränteutgifter (Ben Zyskowicz saml)

Muntligt spörsmål MFT 226/2022 rd

Muntlig frågestund

Talman Matti Vanhanen: Nästa fråga, ledamot Zyskowicz.

Debatt

16.24 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Valtion korkomenot olivat viime vuonna 800 miljoonaa euroa. Vielä syyskuussa valtiovarainministeriö arvioi, että tänä vuonna korkomenot olisivat 1 500 miljoonaa euroa. Eilen ministeriö kuitenkin kertoi luvun nousevan tästäkin vielä noin 1 000 miljoonalla eurolla. Tämä korkoihin tänä vuonna menevä 2 600 miljoonaa euroa eli 2,6 miljardia euroa on valtava summa. Se on enemmän rahaa kuin mitä valtio tänä vuonna käyttää esimerkiksi poliisin, suojelupoliisin, Rajavartiolaitoksen, Maahanmuuttoviraston, tuomioistuinlaitoksen, syyttäjien, oikeusavun ja vankeiloiden menoihin yhteensä, [Jussi Halla-aho: Ohhoh!] siis yhteensä näihin menoihin. Pääministeri Marin, mitä johtopäätöksiä hallitus on tehnyt tai tekemässä siitä, että korkomenot ovat eilisen uuden arvion mukaan nousseet aiemmasta arviosta yli miljardilla eurolla? [Jussi Halla-aho: Velkarahahan ei maksa mitään!]

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin. [Annika Saarikko pyytää puheenvuoroa] — Valtiovarainministeri Saarikko.

16.26 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja kuvailee aivan oikein meidän yhteiskuntapoliittisen tilanteemme muutoksen, jonka taustalla on Euroopan keskuspankin korkoratkaisut. Palautan vielä hiukan taaksepäin näistä ikään kuin johtopäätöksistä juurisyihin: Euroopan keskuspankki nostaa nyt korkoja siksi, että inflaatio, hintojen nousu, on kiihtynyt eri puolilla Eurooppaa sodan ja energiasodan seurauksena ennätyksellisellä tavalla. On siis perusteltua keskuspankin uskottavuuden kannalta ja inflaation alentamiseksi, että korkoja nyt nostetaan. Sen tuntevat suomalaiset velalliset, asuntovelalliset, yrittäjät, maanviljelijät, mutta sen tuntee myös valtio. Se tarkoittaa sitä, että jatkossa meillä on julkisessa taloudessa entistäkin vähemmän liikkumavaraa uusille asioille. Se ei silti poista sitä tosiasiaa, että kaikki ne velkaerot, joita olemme joutuneet ottamaan, ovat valtaosin perustuneet siihen kriisiin, jonka olemme kohdanneet ensiksi koronan muodossa ja sen jälkeen eurooppalaisen sodan aikana. Tämä yhdistelmä on vaativa, se on mahdottoman vaikea, mutta se tarkoittaa sitä, että jatkossakin korkomenot asettunevat tulevinä vuosina — eivät enää ainakaan nollaan. Velalla on taas hinta, ja valtionkin on otettava se [Puhemies: Aika!] huomioon.

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Zyskowicz.

16.27 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyin, mitä johtopäätöksiä hallitus on tehnyt tai tekemässä siitä, että korkomenot ovat eilisen uuden arvion mukaan nousseet aiemmasta arviosta yli miljardilla eurolla. Pääministeri Marin ei tähän kysymykseen halunnut vastata, jolloin hän antoi vastausvuoron ministeri Saarikolle, mutta hänkään ei halunnut tähän kysymykseen vastata. Kukakohan tähän lisäkysymykseen nyt sitten vastaa, onko se ministeri Ohisalo?

Sanoitte, että jatkossa pitää elää tämän tilanteen mukaan. Olisin odottanut, että te olisitte sanonut ja että hallitus olisi tehnyt sellaisen johtopäätöksen, että kun korkomenot kasvavat satoja miljoonia euroja ihan muutaman kuukauden arvioiden välillä, niin se olisi johtanut siihen, että hallitus olisi pyrkinyt tälle velkavauhdilleen jotain tekemään ja että johtopäätös olisi se, että meidän pitää velkaantua vähemmän, koska velkaantuminen johtaa näihin kasvaviin korkomenoihin. [Jussi Saramo: Eli laskea verojako?]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.28 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä olen kanssanne ihan samaa mieltä, edustaja, siitä, kun sanoin, että se tarkoittaa, että taloudessa on vähemmän liikkumavaraa ja että tämän hallituskauden puitteissa ei voida tehdä ratkaisuja, jotka ylittävät hallituksen omat talouden kehykset. Mutta sitten samanaikaisesti on hyvä puhua, vaikka se joskus tuntuu hankalalta, että voi erikseen keskustella velasta ja koroista ja toisaalla yhteiskunnan kriiseistä.

Tekin, hyvä kokoomus, ymmärtääkseni tuitte sitä, että kansalaisia autetaan tämän energiakriisin keskellä, ja sellaiseen ei ole voitu varautua siinä mittakaavassa, mihin yhdessä päädyimme, että miten kansalaisia tulee tukea. Se tarkoittaa, että jos täällä vaatii kovasti, että ”älkää enää velkaantuko”, niin se on yhtä kuin suomeksi ”ei auteta kansalaisia energiakriisissä”. [Ben Zyskowicz: Ei, vaan säästetään jostain muusta! — Välihuutoja] Teidän on valittava, kumpaa tietä te tarkoitatte. Ja mitä tulee käytännön kysymyksiin, hallituskausi on niin loppusuoralla, että me emme joka tapauksessakaan pysty enää tekemään aikataulullisista syistä vaikkapa säästölakeja, joita eduskunta voisi ehtiä tässä loppusuorallaan käsittelemään. Tämä on ennen kaikkea tärkeä pohjatieto tulevan hallituksen työtä vastaan.

Arvoisa puhemies! Aivan lyhyesti: Salista välihuudettiin, tuliko tämä korkojen nousu yllätyksenä. Minun ymmärtääkseni erittäin laajasti jaetaan arvio siitä, että näin nopea koronnousu sittenkin näin nopealla tahdilla on tullut monelle taholle hiukan yllätyksenä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Essayah.

16.30 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Todellakin ensi viikolla tuo 1,7 miljardin lisäbudjettineuvottelu kyllä kertoo siitä, että korkomenot alkavat olla vaaraksi meidän hyvinvointiyhteiskunnan pohjalle. Nämä miljardilisämenot korkoihin ovat kaikki pois sieltä hyvinvointipalveluista, ne ovat pois sieltä vanhustenhoivasta, ne ovat pois sieltä terveydenhoidosta. Ne ovat pois koulutuksesta, varhaiskasvatuksesta.

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

Arvoisa hallitus, kun hallituskausi alkoi, niin kovin monesta puolueesta kuului hallituksen sisältä sellaista arviota, että ei sillä julkisella velalla ole niin väliä. [Vasemmalta: Kuka niin on sanonut, kuka?] Nyt haluaisin näkemyksen teiltä hallituksena: onko julkisella velalla väliä?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.31 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai on väliä sillä, minkälaisessa kunnossa meidän julkinen taloutemme on. Ja minun käsitykseni on se, että kaikki tässä salissa jakavat huolen julkisen talouden tilasta ja me kaikki varmasti haluamme nähdä sellaisen Suomen, sellaisen Suomen valtion, joka ei velkaannu, joka pääsee tasapainoisiin budjetteihin, joka ei ota syömävelkaa.

Sosiaalidemokraatit ovat omalta osaltansa sitoutuneet siihen, että teemme vastuullista talouspolitiikkaa. Uskon, että kaikki hallituskumppanit ovat sitoutuneet siihen, että teemme vastuullista talouspolitiikka. [Ben Zyskowitz: Entäs teoissa?] Ja yhtä aikaa on tosiasia myös se, että tällä vaalikaudella on eteemme tullut aivan poikkeuksellisia kriisejä, joiden vuoksi me olemme joutuneet ottamaan velkaa, joiden vuoksi Suomi on velkaantunut, ja näihin toimiin — tulevat ne sitten pandemiaan, sotaan, energiakriisiin, esimerkiksi nyt seuraavaksi kansalaisille tulevaan tukeen näiden sähkölaskujen hoitoon — kaikki puolueet täällä ovat olleet sitoutuneita.

Ja kun hallitusta kritisoidaan sen toimista, niin silloin olisi oikein myös etsiä ja esittää erilaisia keinoja, mutta oppositio olisi vastaavalla tavalla ottanut kaikki nämä velkaeurot, mitä me olemme joutuneet käyttämään näiden isojen kriisien hoitamiseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Missä teidän keinot?]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Grahn-Laasonen.

16.32 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huoli velasta on alkanut nyt kuulua puheissa, mutta se ei millään tavalla näy tämän hallituksen teoissa eikä tämän hallituksen perinnössä: velkaa velan perään, ja jokainen ongelma on ratkaistu velaksi. Myöskin lisävelkaa on ehditty ottaa ja ehditään varmaan vieläkin ottaa, mutta niitä säästölakeja tai sellaisia valintoja, joilla olisi vastuullisesti laitettu menoja tärkeysjärjestykseen, emme ole nähneet. Kokoomus on esittänyt omassa vaihtoehtobudjetissaan vastuullisen vaihtoehdon muun muassa tälle vuodelle: vähemmän velkaa, ja kuitenkin pystytään tekemään kohdennettuja panostuksia meille tärkeisiin asioihin, kuten vaikkapa edellisen keskustelun aiheeseen eli koulutukseen, jopa hallitusta enemmän.

Ymmärtääkö hallitus vieläkö, että velkalinja ei voi jatkua, se, että otetaan velkaa velan perään kaventamaan lastemme mahdollisuuksia? Vastuullisesti hoidettu valtiontalous on myöskin osa meidän turvallisuuttamme. Ilman sitä, että meillä on vastuullisesti hoidettu talous, meillä ei ole varaa huolehtia meidän maanpuolustuksen tarpeista, meidän lasten koulutuksesta, meidän terveydenhuollosta, joka on tämän hallituksen aikana mennyt täydellisesti kriisiin. Ymmärrätkö te, mitä vastuullinen talouspolitiikka on, ja miten se näkyy teidän teoissanne?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

16.33 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastuullinen talouspolitiikka on minusta sellaista, että sitä tehdään ajassa, [Sari Sarkomaa: Missä ajassa?] ja aivan varmasti tämä hallitus olisi mieluummin valinnut sellaiset ajat, että alkuperäiset suunnitelmat talouden tasapainottamisesta olisivat olleet mahdollisia. On — sanon suoraan — hiukan ikävää luoda sellaista kuvaa, että olisi ollut olemassa joku täysin toinen todellisuus, jossa vain ikään kuin toisenlaiset puolueet olisivat kyenneet tekemään täysin toisenlaisia ratkaisuja. Tämän eduskunnan puolueista joka ikinen on hyväksynyt sen mittakaavan, jonka me olemme joutuneet valitsemaan — kyllä, velkaeuroina — johtuen näistä kriiseistä. Ja mitä tulee ikään kuin muihin toimiin, joita ei voi suoraan kytkeä koronavirukseen tai sotaan, niistäkin valtaosaa siivittää parlamentaarinen kaikkien eduskuntapuolueiden yhteinen tahto mukaan lukien vaikkapa keskustelu poliisien määrän tarpeellisuudesta.

Eli haluan korostaa nyt erityisesti teille, jotka tätä keskustelua seuraatte, kun muodostuu käsitys, että Suomella tai kaikilla Euroopan mailla olisi ollut valittavissa toinen tie: ei olisi ollut, tai sitten me olisimme hylänneet kansalaistemme hyvinvoinnin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Vähämäki.

16.34 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Niin, tänä vuonna pelkästään lainojen lyhennyksiin jokaista suomalaista kohti käytetään 470 euroa, noin suunnilleen, ja viime vuosina on valtio velkaantunut noin 1 500 euroa jokaista suomalaista kohden.

Valtiontaloutta täytyy tasapainottaa, se on aivan selvä asia, mutta se täytyy tehdä oikeudenmukaisesti. Täytyy löytää jonkinlainen hyvä balanssi kansalaisten ostovoiman, julkisten palveluitten tuotannon, julkisten investointien sekä sitten ennen kaikkea työllisyyden edistämisen kesken. Nähdäkseni se työllisyyden edistäminen, se, että kansalaisille jää entistä enemmän ostovoimaa, on se oikea tie. Onko hallitus siis valmis tekemään vielä hallituskauden loppuvaiheessa toimenpiteitä, joilla kansalaisten ostovoimaa kohennetaan?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.35 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällaisena toimenä minusta voidaan ainakin epäsuorasti pitää juuri tätä yhdessä laajasti kannattamaamme kansalaisten sähkötukea, joka varmistaa, että kohtuuton tilanne sähkölaskuissa ei muodosta tilannetta, jossa ruokaan ja lääkkeisiin ei olisi enää varaa.

Edustaja Vähämäki puhui viisaasti ja osuvasti siitä, että hyvä valtiontaloudenpito on tietenkin velan vahtimista ja huolta koroista mutta se on myös talouskasvuun huomion kiinnittämistä, ja sitä toivoisin myös kokoomukselta enemmän, sanalla sanoen ja luvalla sanoen. On nimittäin niin, että työllisyysaste, siis työllisten suomalaisten määrä, on poikkeuksellisen korkea, ja kerron tästä hyvin kuvaavan esimerkin, joka minua herätteli: Ennen kuin hallitus oli tehnyt päätöksiä sähkötuista, sain viestin kansalaiselta, joka totesi, että hänen perheensä on joutunut nyt kahteen eri työhön, kun yksi päivätyö ei riitä sähkölaskun maksamiseen, ja mietin, että onneksi on sellainen tilanne, että tarjolla on työtä. Työtä on nyt yllin kyllin tarjolla, pikemminkin on työvoimapula. Tästä meidän pitää pitää kiinni, että tämä yhdistelmä ei muodostu katastrofaaliseksi [Puhemies: Aika!] — hintojen nousu ja taantuman riski yhtä aikaa.

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mykkänen.

16.37 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Saarikko peräsi kokoomukselta keinoja kasvun aikaansaamiseksi. No, täältä pesee: Meidän vaihtoehtobudjetissa ei sattumalta — riippumattoman tietopalvelun laskelmien mukaan — synny toistasataatuhatta työpaikkaa Suomeen enemmän kuin hallituksen politiikalla. Mehän olemme koko ajan ehdottaneet kasvun politiikkaa, kestävä kasvun tietä jatkuvan velkaelvytyksen sijaan. Saarikko tässä sanoi myös, että voi harmi, kun ne hallituksen alkuperäiset hyvät suunnitelmat talouden tasapainottamiseksi eivät toteutuneetkaan. Uskoo ken tahtoo, olisiko niitä toteutettu. Ehkä ministeri Lintilä osui sattuvammin kuvattaessaan viime Ykkösaamun lähetyksessä tilannetta siten, että vielä hetki sitten oli puolueita, joiden mielestä velka ei ollut ongelma laisinkaan. Tekisi mieli kysyä, mitä hän tällä tarkoitti — ei sellaisia puolueita ainakaan täällä päin ole näkynyt.

No nyt kaikki näemme, että korko-ongelma ei ollut 1900-luvun mörkö vaan myös 2020-luvun sukupolviasia. Meillä on se tilanne, arvoisa pääministeri, että korkonäkymä kertoo, että korot ovat pitkäaikaisesti korkeammalla kuin Suomen oletettu talouden kasvu. Miten ihmeessä te aiotte tämän hoitaa, ilman että ajaudumme Italian tielle, ilman että leikkaamme mistään? Vai onko kuitenkin, pääministeri, niin, [Puhemies: Aika!] että seuraava hallitus joutuu tekemään sopeutuksia ja niistä puhuminen kannattaisi aloittaa rehellisesti nyt?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

16.38 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, velka on totta, Suomi on velkaantunut, ja velalla on hinta. Ja kun velka teidänkin mielestänne on huono asia, niin minkä takia kokoomus on ottanut velkaa, kun se on ollut hallituksessa? [Välihuutoja oikealta] Ei tämä ole vain tämän hallituksen asia, edelliset hallitukset ovat velkaantuneet yhtä lailla. Ja tämä hallitus on myös joutunut ottamaan velkaa, erityisesti sen vuoksi, että me olemme kohdanneet näitä historiallisia kriisejä, ja kokoomus sekä muu oppositio ovat näitä toimenpiteitä tukeneet. Minun on vaikeaa nähdä sitä, että samanaikaisesti voidaan kritisoida velkaantumista ja sitten kuitenkin ollaan valmiita sitä velkaa ottamaan — tekin olitte valmiita ottamaan kaikkiin näihin toimiin. Oli kyse pandemiasta, sodasta, energiakriisistä, te olitte kaikki nämä velkaeurot valmiita ottamaan. [Kai Mykkäsen välihuuto] Te vaaditte hallitukselta jopa enemmän toimenpiteitä: enemmän yritysten tukemista, enemmän kansalaisten tukemista. [Ben Zyskowitz: Ja mistään ei voi säästää!] Minunkin mielestäni on ollut tärkeää tukea, mutta samanaikaisesti on hieman erikoista, että sitten kritisoidaan sitä samaa velkaa ja sen ottamista, jota tekin olette tukeneet. [Välihuutoja]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

16.40 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtio on elänyt yli varojen monen hallituskauden ajan, ja nyt on vaalit tulossa ja todennäköisesti taas tehdään katteettomia lupauksia.

Yksi asia, jonka haluaisin nostaa esille: täällä maahanmuutto on tietenkin yksi asia, ja te haette sillä nyt työperäistä maahanmuuttoa, ja hyvin usein puhutaan huoltosuhteesta, siitä, että se paranee. Väestöllinen huoltosuhte paranee, jos meille tulee tänne nuoria maahanmuuttajia. Mutta kuinka käy taloudellisen huoltosuhteen? Tiedättekö te, mikä ero niillä on?

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

Tämä on sellainen asia, mikä sumentaa täällä salissa ihmisten silmät. Jos meille tulee maahanmuuttajia, jotka maksavat työstään vähemmän veroja kuin saavat tukia eri luukuilta, niin se on meille taloudellisesti haitallista maahanmuuttoa. Miten te aiotte saada tämän asian myöskin tuonne vasemman laidan korviin?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.41 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän keskusteluun ja vähän aiempiinkin puheenvuoroihin viitaten on selvää, että talous tulee näiden kriisien, ulkoisten kriisien, vuosien jälkeen tarvitsemaan sopeutuksia. [Jani Mäkelä: Niin mitä ne ovat?] Ja kyllä on selvää, että myös velalla on väliä. Itse olen aina kuulunut niihin päättäjiin, jotka eivät ole uskoneet sen missään vaiheessa muuttuneenkaan toiseksi, ja samalla kun sanon tämän, tiedän, että on erilaisia talousteorioita ja näkökulmia, [Jussi Halla-ahon välihuuto] ne painottavat eri tavoin velan merkitystä. Se on varmasti osa tämänkin salin puolueiden näkemyseroja.

Mutta myös katteettomiin lupauksiin täällä viitattiin. Äskenenkin keskustelu, niin kuin joka ikinen salikeskustelu eri politiikan ja ihmiselämän aihepiireistä, pikemminkin pyytää lisää rahaa eri aiheille. Tuntui olevan laaja yhteisymmärrys, että koulutus on sellainen aihepiiri, joka tarvitsisi pikemminkin enemmän rahaa kuin vähemmän rahaa. Kannattaa muistaa, että näiden keskustelujen pitää nyt sitten jollain tavalla liittyä toinen toisiinsa, siihen, onko enemmän rahaa vai vähemmän rahaa käytettävissä. [Petteri Orpo: Teillä on ollut aina enemmän!]

Työperäisestä maahanmuutosta edustajalle: Tämän maan suuri ongelma on, että meillä on tuota pikaa aivan liian vähän ihmisiä. Syntyvyys on romahtanut, [Välihuutoja oikealta] me haluamme hoitaa ikäihmiset hyvin, ja työikäisen väestön määrä vähenee. Me emme pärjää, edustaja, [Puhemies: Aika!] muutoin kuin sillä, että tämä maa houkuttelee tänne osaavia työntekijöitä, ja meidän vastuullamme on, että me kotoutamme heidät tänne hyvin. [Puhemies: Aika! — Leena Meri: Kun eivät ne osaa lukea!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Marttinen.

16.42 **Matias Marttinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä pääministeri totesi, että myös kokoomuksen ollessa hallituksessa on otettu velkaa. Niin, pääministeri unohti sanoa myös sen, että edellisen vastuullisen hallituksen, pääministeri Sipilän hallituksen, aikana käytännössä tämän maan talous laitettiin jo lähes kuntoon, tasapainoon. Silloin kokoomus ja keskusta yhdessä tekivät politiikkaa, jolla tämä velanotto suistettiin pois radalta ja päästiin hyvään alkuun. Ja tätä samaa polkua, arvoisa pääministeri, kulkemalla olisi voitu huolehtia siitä, että velanotto tosissaan laitetaan kuntoon. Sen sijaan te päätitte heti ensitöinänne lisätä merkittävästi julkisia menoja ilman tietoaakaan siitä, miten nämä menot tullaan rahoittamaan. Ja nyt te täällä kysytte meiltä, mitä tulisi tehdä.

Esimerkiksi Tanskassa nähdään se, että siellä talous on ollut vahvassa kunnossa, velkaa on lyhennetty 13 miljardia näinä vuosina sodasta ja pandemiasta riippumatta. Arvoisa pääministeri, mitä oppia teistä me voimme ottaa Tanskasta ja Ruotsista siitä, mitä siellä on tehty, mitä taas teidän hallituksenne aikana [Puhemies: Aika!] meillä ei ole tehty?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

16.44 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä oppia? No, sitä oppia ainakin, että jotta julkinen talous voi hyvin, niin talouden pitää täällä kasvaa. Ja jotta talous voi kasvaa, me tarvitsemme tänne osaajia — liittyen äskeiseen keskusteluun — me tarvitsemme tänne työperäistä maahanmuuttoa, me tarvitsemme osaajia, meidän pitää tehdä tki-panostuksia. Onneksi tässäkin on parlamentaarinen tuki ja yhteinen tahto, eli me olemme yhdessä sitoutuneet siihen, että me lisäämme tki-rahoitusta tulevaisuudessa. Meidän pitää panostaa koulutukseen, meidän pitää panostaa siihen, että meidän lapsemme ja nuoremme voivat hyvin. Näitä asioita me tarvitsemme, jotta meidän taloutemme kasvaa, meidän tuottavuutemme paranee, meillä on täällä ihmisiä tekemässä töitä ja työllisyysaste saadaan sitä kautta kuntoon.

Minä toivon, että Suomen tulevaisuus on tämännäköinen: valoisa talouskasvun tie, paremman työllisyyden tie, ei kurjistamispolitiikan tie. [Oikealta: Miten sujuu? — Eduskunnasta: Toivotaan, toivotaan!] Jos me yhdessä lähdemme siitä, että seuraavalla vaalikaudella me leikkaamme koulutuksesta, ihmisten hyvinvointipalveluista, esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluista, vanhuspalveluista, sosiaaliturvasta, asumistuesta, [Jussi Halla-aho: Paperittomien palveluista!] mitä kokoomus on esittänyt, [Puhemies koputtaa] niin sen polun päässä on kurjistuva Suomi. [Puhemies: Aika!] Sen polun päässä on Suomi, joka eriarvoistuu, eriytyy, ei ole enää sellaista yhteistä venettä, jossa me kaikki olemme mukana, ja minä en usko, että se on taloudellisestikaan kovin kestävä.

Puhemies Matti Vanhanen: Kiitos. — Kysymyksen alkuperäinen esittäjä, edustaja Zyskiewicz, haluatteko esittää lisäkysymyksen? — Zyskiewicz.

16.45 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Täällä ministeri Saarikko ja pääministeri Marinkin ovat todenneet, että ne panostukset pandemian hillitsemiseen Suomessa ja sodan aiheuttamaan tarpeeseen maanpuolustuksen vahvistamiseen Suomessa ovat saaneet myös opposition tuen. Tämähän on täysin totta, samoin nämä panostukset kansalaisten kärsiessä tästä energiakriisistä.

Mutta mitä se arvovalinta on? Se on asioiden laittamista tärkeysjärjestykseen, ja se on juuri se, mikä tältä hallitukselta puuttuu. [Leena Meren välihuuto] Eli kun on laitettu välttämättömiin uusiin menoihin suuriakin panostuksia — väistämättä — niin te ette ole pystyneet mistään, siis mistään, vähemmän tärkeästä käytännössä mitään säästämään. Pääministeri Marin on erittäin hyvä kertomaan, mistä ei ainakaan saa säästää, mutta en ole huomannut, että tämä hallitus pystyisi kertomaan, mistä pitäisi säästää, jotta tämä velkaralli hidastuisi, jotta tämä velkaantumismuutos ja sitä kautta korkojen nousu [Puhemies: Kysymys!] hidastuisi. [Eduskunnasta: Kertokaa nyt!]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

16.47 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kertaan nyt uudelleen — tätä aihepiiriä on muutamaan kertaan juuri edustaja Zyskowiczinkin kysymyksissä sivuttu, ja mikäs siinä. Tämähän on kaiken pohja, että meidän taloutemme on kunnossa.

Ensinnäkin väitteenne siitä, että hallitus ei ole mistään ottanut pois, ei pidä suinkaan aivan paikkansa. Tämänkin vuoden budjetissa on huomattavasti pienempiä menoeriä vaikkapa kehitysyhteistyölle tai uusien liikennehankkeiden aloittamiseen. [Välihuutoja oikeal-

Punkt i protokollet PR 152/2022 rd

ta] Tästäkin tietenkin moni kokee, että olemme tehneet vääränlaisia arvovalintoja tai ne ovat ikäviä päätöksiä. Kyllä, niitäkin joudutaan tekemään.

Viittaatte edelleen ja aika useinkin, että on olemassa joku mittaamattoman, määräämättömän iso joukko päätöksiä, jotka ovat olleet ikään kuin vähän sattumanvaraisia tai turhia. Se on erityisen erikoista siksi, että nekin ovat valtaosaltaan niitä, joita kokoomus on kuitenkin tukenut. Nimittäin se muu velka, johon viittaatte näiden kriisien ohella, tai muut uudet menolisäykset, ne ovat vaikkapa tutkimus- ja kehityspanoksia, joita yrityselämä ja tiede-elämä ovat meiltä laajasti odottaneet, ne ovat suomalaisen liikuntaan, tieteeseen ja taiteeseen panostamista siksi — oletan teidän tukevan ajattelua — että rahapelien vähenemisen vuoksi yhteiskunnan on tultava vastaan. [Sari Sarkomaan välihuuto] Eli edelleen palaan ajatukseen [Puhemies: Aika!] siitä, että jos esittää vähemmän velkaa, niin pitää kertoa, että kokoomus on ollut mittakaavassa aivan hallituksen linjoilla.

Frågan slutbehandlad.